

tudi njegovo nepristranost. To se kaže v vseh njegovih preiskavah. V njegovih spisih ni tiste mržnje proti Srbom, kakor se tako rada kaže pri nekaterih hrvaških pisateljih. Vsakemu svoje, je bilo njegovo geslo. Ljubil je vse slovanske narode in za vse se je zanimal. Hvaležen mora biti ne le hrvaški, temveč tudi srbski, bolgarski in slovenski učeni svet, ker je njegovo delovanje razsvetlilo mnogo temnih stranij zgodovine teh narodov.

Pokojnik je pripadal onim redkim talentom, ki so izvedeni v najraznovrstnejših znanostih, kar jim pač pomaga pri znanstvenih preiskavah. Pisal in pečal se je največ z zgodovino, ali vendar tudi mnogo druge znanosti je bogatil s svojimi spisi. Navadno je že, da v začetku kake književnosti pisatelji pišejo najraznovrstnejše stvari. Tako je delal tudi Rački, pisal je bogoslovne, prirodoslovne, jezikoslovne, starinoslovne in zgodovinske spise. Vsi njegovi spisi so temeljiti, niso plitvi, kakor so večkrat spisi od tacihi mnogostranskih pisateljev.

Tako vsestranski izobražen mož je bil gotovo posebno sposoben za vodstvo akademije, katera ga bode gotovo težko pogrešala. Težko, težko ga bode nadomestiti. Kaj je zgubil narod hrvaški, zlasti pa učeni svet v Račkem, to se še le sedaj more prav soditi, ko njega ni, ko bi večkrat bil tako potreben svet njegov.

Hrvatje in sploh Jugoslovani pa najbolj proslave pokojnika, ako skrbé, da bode akademija lepo napredovala, da delovanje Račkega ne bode zastoj, temveč da obrodi stotern sad.

Poučni in zabavni drobiž.

Gobovci na Švedskem. Do sedaj se je mislilo, da so gobovi ljudje v Evropi, samo v Rusiji. Dr. Lerand, ki je nedavno potoval po Švediji, našel je več gobovih v tej deželi. Vlada je dala zanje napraviti posebno bolnico kjer ostajajo do smrti. Ta bolezen se namreč ozdraviti ne da.

Avdijence v kuhinji. Nemški zemljepisec Oton Ehlert je mnogo potoval po Zadnji Indiji. Bil je tudi v loški državi. Kralj te države ga je sprejel v kuhinji. V kuhinjo je kralj prestavil svoj prestol, da sprejemajoč ljudi, lahko hkratu tudi nadzoruje pripravo jedil.

Novice.

Deželni zbor Kranjski.

V petnajsti seji dne 16. februarija stavi posl. baron Schwegel nujni predlog glaseč se: Deželnemu odboru se naroča, da v prihodnjem zasedanju predloži primerne nasvete, kako bi dežela kranjska povodom petdesetletnice vladanja Nj. Veličanstva presvetlega cesarja s kakim človekoljubnim činom izrazila čustva neomenjene zvestobe in udanosti do premilostnega vladarja in preudane hvaležnosti prebivalstva kranjske dežele za izkazano mu Najvišjo milost in dobrotljivost. V imenu narodnih poslancev ga s toplimi besedami priporoča starosta poslancev Svetec, naglašajoč, da bode ta predlog našel glasen odmev v srcu vsega slovenskega prebivalstva v deželi. Predlog sprejme se na to z navdušenim odobrovanjem. Posl. Povše poroča v imenu upravnega odseka v dodatnih naredbah glede nedeljskega posvečevanja in stavi nastopne predloge: „1. Vis.

c. kr. deželna vlada se pozivlja izposlovati na pristojnem mestu k § 2. lit. B. točka 10 ministerske naredbe z dne 17. maja 1885 drž. zak. št. 83, dodatek, vsled katerega bode prodajalcem spec. kolonijalnega blaga, delikates, tobaka in smodk ter loterijam v vsem obsegu vojvodine Kranjske zapovedano, da ob nedeljah zapirajo svoje prodajalnice ob 12. uri popoldne. 2. Vis. vlada naj strogo pazi na to, da se sedajne določbe obrtnega reda natančno izvršujejo in da se službujočim v obrtih in trgovinah ter prodajalnicah živil in tobaka, omogočuje zadostovati svojim verskim dolžnostim ter udeleževati se predpoldanske službe božje tudi ob praznikih, kakor veli § 75. obrtnega reda. 3. Ker se vrše v državnega zbora obrtnem odseku obravnave, ki merijo na to, da se obrtni red predela tako in sicer v tem oziru, da se nedeljski počitek povsem vpelje, oziroma razširi tudi na prodajalnice živila, tobačne trafike in loterije, naroča se d. želnemu odboru, da obvesti vis. c. kr. deželno vlado, da se deželni zbor kranjski izreka za to, da se v nameravanem novem obrtnem redu strogo zagotovi posvečevanje nedelj in praznikov, in sicer za vse vrste obrtov, kakor za prodajalnice živil in tobaka.“ Po debati, katere sta se udeležila posl. Klun in Hribar ter poročevalec so se predlogi vsprejeli; istotako tudi dodatni predlog posl. Kluna, da morajo žganjarije ostati zaprte od sobote zvečer od 6. ure do 6. ure ponedeljka zjutraj. Posl. dr. Tavčar poroča imenom upravnega odseka o zgradbi ceste Hrib-Sodražica in predlaga: 1. Okrajnemu cestnemu odboru ribniškemu se dovoljuje, da sme v tamošnjem skladovnem okraju za obrestovanje in amortizacijo posojila v izvršitev cestne zgradbe Hrib-Sodražica od leta 1894 naprej skozi 40 let razven one priklade, katera bode v pokritje potrebščine za kurentno vzdrževanje cest potrebna in katero bode po dotičnih zakonitih določilih od slučaja do slučaja dovoljevati, pobirati daljno 8% priklado na vse neposredne davke z izvanrednimi dokladami vred. 2. Deželnemu odboru se naroča, da zaradi predpisa in pobiranja te priklade vsakokrat ukrene, kar treba. — Občinska cesta nahajajoča se v loškem cestnem okraju, ki pelje iz Starega trga, čez Markovec, Verhniko in Uševak uvrsti se mej okrajne ceste. — Za popravo radeško-dolske ceste na Bruneku dovoli se 3500 gld., podpore in se sprejme dotični zakon. — Cestni skladovni okraj radoljiški razdeli se v dva skladovna okraja Bled in Radoljica. — Posl. ces. svetnik Murnik stavi ter utemeljuje v imenu finančnega odseka naslednji predlog: „Deželni odbor se pooblašča, da sme oni del nagrade, dovoljene v seji dne 16. febr. 1894. pri pobiranju deželne naklade na žgane opojne tekočine poslujočim daccarjem plodnošno naložiti in v prihodnjem zasedanju poročati in nasvete staviti, ali in kako bi se mogli daccarji po zadovoljni službi vpokojiti. Ko bi se ta stvar ne mogla končno rešiti v prihodnjem zasedanju, izvišiti bo tudi glede daccarjev sklep z dne 16. febr. 1894, sklenjen v III. resoluciji povodom obravnave o proračunu deželnega zaklada za 1894/95. — V tajni seji, ki se je na to višila, oddalo se je mesto deželnega knjigovodje prvemu oficijalu dež. knjigovodstva gospodu Prelesniku in se je sprejel načrt, po katerem je reorganizovati deželne urade. — V popoldanski seji sprejme se glede deleža dežel pri prihodkih novega osebnega dohodninskega davka primerni predlog. Posl. dr. Tavčar poroča imenom upravnega odseka o slovenskem učnem jeziku na gimnazijah v Ljubljani in Novem mestu in o izdavanju slovenskih šolskih knjig. Po kratki debati, katere so se udeležili poročevalec in posl. dr. Schaffer in dr. Vošnjak sprejme se nastopni predlog: Deželnemu odboru se naroča: 1. da pri c. kr. deželnem šolskem svetu neutegoma in z vso energijo stori potrebne korake, da se bode s šolskim letom 1895/96 na c. kr. državnih gimnazijah v Ljubljani in v Novem mestu začelo v petem razredu poučevati verouk, latinščino, matematiko in naravoslovje v slovenskem jeziku; 2. da za izdavanje šolskih knjig dovoljeni in doslej neporabljeni kredit porabi za pisateljske nagrade in založbo slovenskih učnih knjig za peti in šesti gimnazijski razred. — Posl. Lenarčič